

*Julhälsning
till
Karlslunda-Mortorps
församling
2017*

Alla församlingsbor
och läsare av Julhälsningen
tillönskas en

God Jul

och ett

Gott Nytt År

med rik välsignelse
från Gud

– prästen Jan

”Kasta inte ut barnet med badvattnet”

Det välkända uttrycket har väl de flesta av oss hört någon gång. Ursprunget lär finnas i Tyskland på senmedeltiden och senare spreds det till den engelsk-språkiga världen och även vårt land. Innebörden handlar om att man riskerar att göra sig av med något som egentligen är bra när det som är dåligt avvisas och rensas ut. Här är några exempel: när en omorganisation görs i ett företag, så går en del saker som var bra i den gamla organisationen förlorade av bara farten. Eller när man rensar ogräs i rabatten, så riskerar även de små plantor som man sått att följa med. Eller när man avfärdar vad någon säger i politikens värld just för att det är NN som framför det. Budskapet, som kanske är helt rätt och riktigt, kastas ut på grund av att det är en politisk motståndare som säger det.

Så här i jultid associerar jag till att många människor avfärdar den kristna tron med hänvisning till olika negativa saker som hör samman med kyrkan. Det kan gälla så skilda fenomen som t.ex. korstågen på medeltiden, Luthers inställning till judar, den gamla statskyrkans överhetsposition, pedofilskandalerna inom katolska kyrkan, eller möten med människor som påstått sig vara kristna men inte visat det i goda gärningar. Kort och gott, allt som man kan ta spjörn emot och använda som skäl för att inte bry sig om kristen tro eller vara med i kyrkan tas fram. Mycket av kritiken kan vara värd att ta på allvar och kyrkans historia är inte alls felfri. Det finns vissa saker som borde aldrig borde ha gjorts och andra saker som borde gjorts helt annorlunda. Ordet förlåt är ibland det ord som behövs mest när man ser bakåt i kyrkohistorien.

Men. Kristen tro handlar inte om allt detta. Det är inte alla dessa saker i kyrkohistorien som vi tror på. Kristen tro handlar om Kristus. Det är honom som vi tror på. Han är centrum i kyrkans liv, då som nu, inte det som kristna gjort eller sagt under historien. I sin kärlek till oss människor sände Gud sin Son till världen för att frälsa och rädda den värld och mänsklighet som annars skulle vara förlorad. Han är ”barnet” som kyrkans kritiker riskerar att kasta ut när de kastar ut ”badvattnet” och kritiserar olika fenomen i kyrkan. Nu ska vi få fira Jul än en gång. I barnet som föddes i Betlehem möter vi den Helige som inte avfärdar och förkastar oss, utan vill ha en god relation till varje människa. I barnet som Maria födde ser och möter vi Frälsaren som många år senare vid vuxen ålder skulle ge sitt liv för vår skull. I Advent får vi förbereda oss inför och längta efter hans ankomst i Betlehem. I Jul och tiden därefter får vi jubla och glädjas över det stora undret som skedde där. Låt oss än en gång fira Jul.

km Jan Haglund

Döpta

under året som varit

Zoey Berglund, Tvärskog	2016	19/11
Liam Milesson Blomqvist, Långaström	2017	25/2
Eskil Svänero, Trekanten		4/3
Axel Einarsson, Ugglebo		17/6
Emil Sjögren, Vallby		26/8
Helge Nilsson, Vassmolösa		26/8
Astrid Sävmark, Sävsjö		30/9
Vincent Radhe, Påryd		21/10

Varje barn, ja varje människa, har en skyddsängel, enligt traditionell kristen tro.

Bön för de nydöpta

Gud, barnen är vår framtid, vår oro, vår glädje.

Därför ber vi till dig för dessa barn.

Låt dem få växa upp i trygghet, frihet
och gemenskap med andra.

Ge dem den inre styrka som bär också i livets svåra stunder.
Låt glädjen över vad du gett oss i vårt dop prägla hela livet,
så att vi alla växer till och mognar i vår tro och en gång får
dela den himmelska glädjen hos dig. Amen.

(ur Kyrkohandboken)

Bilder från barnverksamheten

Här syns glada barn från barngruppen i Tvärskog

Från barnmusikalen "Den förlorade sonen" i Karlslunda kyrka 26/11

Några glimtar från kyrkoåret 2016 - 2017

Första Advent, kyrkoårets första dag, inleddes med en mycket kraftig, hård och isande kall vind. Det kändes skönt att komma in i kyrkan och sjunga adventspsalmer, höra om Jesus som rider in i Jerusalem under Hosianna-ropen och lyssna på körens sånger. Gudstjänsten var mycket välbesökt.

Tredje Advent firades med ett vackert Lucia-tåg. Vi fick lyssna till många härliga solo- och körsånger. På julaftonen var det krubbgudstjänst för barn och vuxna. Vid julottan i Mortorp medverkade en blåsensemble och ungdomskören Kvintus. Båda gudstjänsterna var välbesökta. På Trettondedag jul var det en stor musikgudstjänst i Mortorp med kyrkokör och Träblåsensemble. Mycket vackert.

Kyndelsmässodagen, den 5 februari när julfirandet avslutas, var det Mortorps Kyrkas Dag. Då överlämnades två ikoner, som Sven-Bertil Svensson förfärdigat. De hängdes upp på norra långväggen i kyrkan och visar Jungfru Maria och Isidor. Isidor är jordbrukets och arbetarnas helgon. Under samkvämet i församlingshemmet berättade Sven-Bertil Svensson om sitt arbete som ikonmålare och om ikoner. Till Maria-ikonen har använts gåvor skänkta vid Helmer Johanssons 100-årsdag samt vid hans begravning nästan två år senare. Sonen Ingemar med hustru Kerstin var närvarande både i kyrkan och vid samkvämet.

Fastlagssöndagen, den 26 februari, firades i båda kyrkorna med kyrkkafe efteråt. Den 26 mars bröts fastan med Jungfru Marie bebådel-sedag och vi övergick då också till sommartid. På Palmsöndagen framförde barn och vuxna ett drama om påsken. Långfredagen var en stilla gudstjänst inför korset. På Påskdagen (den 16 april) sjöng kyrkokören och påsktårta serverades till kaffet och alla fick påsklija. Den 27 maj var Tvärskogsdagen med en traditionsenlig tältgudstjänst utanför Bygdegården. Dagen efter var det konfirmation i Mortorps kyrka, en vacker och stämningsfull gudstjänst med många kyrkobesökare.

I serien med "Musik i sommarkväll" var temat en av gångerna "Bröllopsmusik från förr och nu" och musiken med stråkar, orgel och sång var mycket uppskattad. Under sommaren var det en hel del friluftsgudstjänster. Midsommardagen var det friluftsgudstjänst i Karlslanda Hem-

bygdspark och pilgrimsvandring till S:t Sigfrids källa, tyvärr fick den efterföljande musikgudstjänsten och dopet, på grund av regn, flyttas till kyrkan i S:t Sigfrid.

I juli var det en gudstjänst vid Mortorps Hembygdsgård i Tvärskog, där det bjöds på kaffe med dopp efteråt. Sedan hade vi traditionsenligt en friluftsgudstjänst även vid Halltorpsgården, där diakonigruppen bjöd på grillad korv och kaffe med kaka.

Diakonigruppen ordnade en bussresa till Öland 22 augusti, under ledning av Stig Eriksson. Inger Jönsson som är uppväxt på Öland berättade mycket intressant under resan. Kyrkogårdsvandring anordnades söndag den 17 september på Karlslunda kyrkogård. Vandringen leddes av Helena Ekvall och Bo Henrysson. Tiden och vädret gjorde att vi fortsätter vandringen under maj månad 2018. Allt hanns inte med. Karlslunda kyrkas dag firades den 24 september. Kyrkokören sjöng och efteråt var det samkväm i Mariagården där Lena Haglund berättade om sitt missionärsarbete i Afrika. Nästa år är det 200 år sedan kyrkan invigdes i Karlslunda. På Mikaelidagen var det bibelutdelning till 6-åringarna och på Tacksägelsedagen temagudstjänst om den helige Franciskus.

De äldres Dag firades med högmässa för hela församlingen i Mortorps kyrka med musik på nyckelharpa och fiol, därefter var det bussutflykt till Öland och mat på Halltorps Gästgiveri. Efter mycket regn och hård blåst var det en fin dag med solsken och nästan vindstilla. Till Alla Helgons Dag smyckades kyrkogårdarna som vanligt med vackra gravdekorationer och ljus. Under gudstjänsten medverkade kören med sång och Lajos Garlati med violin, på ett mycket förtjänstfullt sätt. Ljusen på altarringen tändes för de som avlidit under kyrkoåret. Som avslutning samlades alla ute på kyrkogården och psalmen Härlig är jorden sjöngs. Alla de tända ljusen på gravarna lyste så varmt och påminde om alla dem som en gång verkat i församlingen. Tyvärr har det glesnat mellan gravstenarna. Många stenar, som inte klarade säkerhetskontrollen, har tagits bort i stället för att åtgärdas. En kulturskatt håller på att försvinna från bygden. Sedan avslutades Trefaldighetstiden och kyrkoåret med Dom-söndagen den 26 november och en fin barnmusikal i Karlslunda kyrka.

Ingrid Johansson & Bo Henrysson

Konfirmation

Konfirmation i Mortorps kyrka 28 maj 2017

Övre raden från vänster: Alva Jaensson (ledare), Johannes Nilsson (ledare), Ella Jaensson, Evelina Wembling, Samuel Haglund, Fannie Johansson, Jonathan Josefsson (ledare). Sittande från vänster: Elin Gunnarsson, Simon Fogelström, Jan Haglund (präst), Lisa Olsson, Thea Karlsson

Ny barngruppsledare

Emma Svärd arbetar sedan september som barngruppsledare i både Påryd och Tvärskog. Hon har sina rötter i Mälardalen, bor sedan några år härnere och är mycket engagerad för barn- och ungdomsfrågor i kyrkan. Här kommer sju snabba frågor till Emma, hon väljer antingen - eller.

Intervjuare (I): Enköping - Kalmar

Emma: Enköping (kommer däri-från)

I: Ingelstorp - Stagneliusgymnasiet

E: Ingelstorp (var elev där tidigare)

I: Ishockey - Fotboll

E: Fotboll, så klart (spelat i många år)

I: Köttbullar - Böngryta

E: Böngryta (är vegetarian)

I: En vecka i Taize - på Gran Canaria

E: En vecka i Taize (stort Taize-fan)

I: Volvo - Saab

E: Saab (kör en sådan nästan varje dag)

I: Vinter -

sommar

E: Sommar

(härlig årstid)

Fotboll och körsång

Jag har ju, som säkert ingen minns, ett förflutet som fotbollsspelare. För det mesta var det match med B-laget söndag klockan elva. Sedan några år har jag inlett en ny karriär i kyrkokören. Min "baskompis" i kyrkokören, Ragne Gunnarsson, har också ett förflutet som fotbollsspelare. Vi talar ibland om att det är mycket som är gemensamt mellan att sjunga i kör och att spela boll.

Vi har en tränare, kantor Kerstin Karlsson. Vi tränar en gång i veckan och så lite egenträning. Vi börjar alltid med att värma upp.

Vi har olika uppgifter i laget. Damerna sjunger oftast sopran- eller altstämman, och vi herrar sjunger tenor- eller basstämman. Sopranerna är körens anfallare och vi basar tillhör nog backlinjen tror jag, tenor och alt tillhör mittfältet. Alla i laget är viktiga för att spelet ska bli bra.

Ibland får någon tränarens förtroende att slå en straff eller att sjunga ett soloparti i en sång, det händer att det blir mål.

Jag tror att det finns fler gamla fotbollsspelare som saknar lagspelet och kunde börja i kören. Sångare finns det i fotbollen. Det hörs både i duschen och vid allsången på diverse fester. Så gör slag i saken kom och provträna några gånger och säg vad du tycker. Vi tränar på torsdagar klockan sju. Vi spelar nästan bara hemmamatcher, oftast söndagar, ibland klockan elva.

Gunnar Olsson

Bilder från församlingslivet

Bilder från de äldres dag på utflykt till Halltorps Gästgiveri på Öland.

Kyrklunch i Tvärskogs församlingshem vid Mortorps kyrkas dag.

I september anordnades kyrkogårdsvandring i Karlslunda tillsammans med hembygdsföreningen.

Vigda

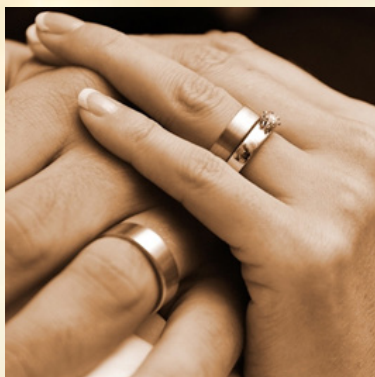
under året som varit

Jens Johansson & Susanne Larsson, Påryd	28/4
Patrik Pettersson & Andreas Rödig, Påryd	20/6
Margareta Holmqvist & Kjell Olov Andersson, Gunnegärde	8/7
Pehr Sjöman & Madelene Lundbom, Påryd	19/8
Oscar Sandemo & Jonna Albertsson, Fröstorp	30/9

Bön för de nygifta

Gud, vi ber för dem som ingått äktenskap i vår församling det gångna året. Hjälp dem att leva i kärlek och frid, i ömsesidig trohet, gemenskap och aktning för varandra. Hjälp dem att skapa ett öppet och varmt hem där unga och gamla kan finna trygghet och gemenskap. När svårigheter möter, för dem då närmare dig och varandra. Hjälp dem att förlåta varandra och låt dem dag för dag ta emot glädje och kraft ur din hand. Genom Jesus Kristus, din Son. Amen.

(ur Kyrkohandboken)

Bänkdörrsmystik

Varför finns bynamnen från Oskars församling på bänkdörrarna i Mortorps kyrka? Den frågan ställer sig kyrkobesökare som kommer in i Mortorps kyrka och studerar bänkdörrarnas utseende. Förutom vacker ornamentik av blommor och geometriska figurer utskurna ur träet finns det ditskrivna bynamn från Mortorp och från Oskar i en salig blandning. Stavningen avslöjar, att det var länge sedan de skrevs. På två ställen finns det dessutom en datering, 1688. Kan det vara så att namnen skrevs dit då?

Förklaringen till att Oskars bynamn finns med är i ett avseende enkel. Oskars församling har historiskt sett alltid varit en del av Mortorps församling. När kyrkan i Mortorp byggdes på 1200-talet var skogsbygden, det som senare blev Oskars församling, glest befolkad. Nyodling och kolonisering av skogsbygden skedde långsamt under medeltiden. Digerdöden på 1300-talet var ett hårt bakslag. Vissa uppgifter gör gällande att nästan halva Sveriges befolkning dukade under (Mortorp var inget undantag) och många byar tömdes på folk. Befolkningsunderlaget räckte helt enkelt inte till för att nyodlingarna i skogsbygden skulle kunna skötas. Således blev det endast den bästa jorden som brukades och bara gårdarna med de bästa förutsättningarna blev bebodda. Det vill säga i den östra delen av socknen, nuvarande Mortorps församling. Behovet av församlingsdelning var långt borta då.

På 1500-talet hade man emellertid återhämtat sig något så när och summa sexton byar i Alsjö fjärding (nuvarande Oskars församling) finns nu noterade i Smålands handlingar (En skattelängd från 1530-talet för Kalmar slott över gårdar och byar i Kalmars närhet).

Vägen till sockenkyrkan i öster var dock lång, ca 20 km enkel resa och dessutom mödosam. Kyrkvägen från Vargsmåla via Folkeshyltan och Runtorp var mera en stig än en väg, likaså vägen från Lillaverke mot Mortorp. Transportmedlet var för de flesta, apostlahästarna. Man gick helt enkelt.

Sockenborna i väster ville så småningom åtminstone ha ett kapell, där de kunde fira gudstjänst och även ha sina förrättningar och på så sätt slippa den långa vandringen till Mortorps kyrka.

Det skulle dock dröja till en bit in på 1700-talet (ca 1730) innan något kapell kom till stånd. Även kyrkogård ville man ha och fick så 1740. Tidigare hade 12

man varit tvungen att bära kistorna de två milen till kyrkan i Mortorp, en påfrestande färd.

Ordet kapellförsamling förekommer första gången på 1790-talet, men gudstjänsterna var inte varje söndag. Var tredje söndag kom kyrkoherden eller kaplanen upp till kapellet i östra Alsjö (nuvarande Alsjöholm) och då skulle även begravingar och dop hinnas med.

Kyrkoråd fick man 1811 och det blev verktyget som så småningom ledde fram till att Kungl. Maj:t. i augusti 1847 godkände att Oskar fick bli en egen församling. En som starkt bidrog till att det lyckades var Mortorps dåvarande kyrkoherde Peter Källström, själv född i Käxgöl.

När sockenstämman i Mortorp röstade mot en delning av socknen reserverade han sig mot beslutet och i en egen inlaga till domkapitlet i Kalmar pläderade han enträget för att den nya församlingen skulle få bildas. Vilket alltså skedde. Varför ville Mortorp inte gå med på delning? Ekonomi förstås. Man ville inte släppa den skattekraft som de 16 byarna trots allt representerade.

Nuvarande kyrkan byggdes i början 1870-talet och invigdes 1 september 1872. Så står vi då med bynamnen från Oskar i Mortorps kyrka. Varför strök man inte bort dem, när de inte längre tillhörde Mortorp. Förklaringen är enkel. Man visste inte att de fanns. De var nämligen sedan länge övermålade och hittades inte förrän 1953 vid en renovering av kyrkan. Sannolikt är de från 1688, men skrevs inte dit för att tala om var kyrkobesökarna skulle sitta. Varje bänkdörr har 2, 3 eller 4 bynamn och så många byars människor kunde inte rymmas i en enda bänk. Dessutom tar inte noteringarna hänsyn till att det fanns en mans- och en kvinnosida i kyrkan, männen till höger och kvinnorna till vänster. Nej, sannolikt är det helt enkelt en redovisning över vilka byar som fanns i Mortorps

socken just 1688 och möjligen vilka byar som bekostat den bänkinredning som då kom till stånd. Under den katolska tiden och långt därefter hade man nämligen stått under gudstjänsterna.

Många av de uppgifter jag redovisat ovan har jag hämtat ur boken Oskars kyrka och församling av professor Lennart K Persson, vilken jag är stort tack skyldig.

Tomas Fröler

Granar och julgranar

I småskolan hade jag Elsa Beskows/Herman Siegelvalds underbara läsebok: Vill du läsa? Där fanns en berättelse om tre små granar som stod vid skogskanten nära en liten stuga. Vid juletid, gick barnen i stugan ut i skogen och högg en julgran, som de drog hem på en kälke. De små granarna såg detta och de såg också, genom fönstret, att granen dekorerades med ljus och glitter och allehanda julsaker. När ljusen var tända, lyste de som stjärnor och då dansade människorna runt omkring granen och de sjöng så vackert. De små granarna i skogen önskade så innerligt att just de hade varit den lyckliga julgranen.

Människorna dansade och sjöng flera gånger. Men så en gång när de dansat, släcktes ljusen och allt det vackra plockades av granen och människorna kastade ut den. De små granarna blev alldeles förskräckta! Varför gjorde människorna så? "Den kunde stått hos oss och fått växa här!" sa de. Då sva-

rade mormorsgranen: "Nej, det kunde den inte, för den hade ingen rot. Den hade blivit avhuggen och därför måste den dö." - Då knakade det i alla tre smågranarna och de försökte komma lite närmare varandra. Visst önskade de att bli julgranar, men ändå hellre ville de stå kvar på sina rötter och växa och en dag få små mjuka rosenröda kottar.

Under 60-talet fick jag delta i 4H:s internationella ungdomsutbyte. Jag vistades hos olika familjer under mitt halvår i USA. En familj frågade en gång om jag ville se en julgransodling. (Som ni väl vet heter julgran Christmastree (julträd) på engelska.) Vi åkte ut i skogen, när vi gick ur bilen tittade jag mig förvånad omkring. Här fanns ju inga granar! Faktiskt inte en enda gran! Det var bara en väldig massa halvstora buskiga tallplantor. Då berättade de att i USA använder man ofta tal-lar som julträd, men det förekommer granar också, tillade de.

Tallarna ska vara riktigt täta, därför klipper man tallplantorna, så de blir som en sockertopp.

När Mortorpsborna som bor norr om kyrkan (och det gör de flesta) kör ner till kyrkan, finns det en raksträcka strax innan. Den kallas Långa Syn. För så där en 40 – 50 år sedan hamnade ett litet granfrö där i vägkanten. Fröet grodde och det blev en liten planta. Efter några år började den synas. Så småningom blev det en riktigt vack-
er gran. Jag och många andra tänkte, när de olika årens jultider närmade sig, "det skulle vara fint med belysning i den granen".

Åren gick och granen fortsatte att växa. Den blev stor och majestätisk, men någon belysning fick den inte. I november 2016 hände något! Plötsligt var den borta! Någon hade sågat ner den och fört bort den. Ja, de hade frågat ägaren om lov först. Men var fanns den då?

Jo, uppe i Karlslunda, där stod den mellan kyrkan och församlingshemmet. Och tänk, nu hade den fått sin belysning! Granen från Mortorp hade blivit julgran i Karlslunda och det strålade och lyste verkligen omkring den! Visst var det en fantastiskt ståtlig julgran!

Ingrid Johansson

Församlingsrådet i Karlslunda-Mortorp

Så har det gått ytterligare fyra år och i januari börjar en ny mandatperiod och ett nytt Församlingsråd börjar sitt arbete för mandatperioden 2018 – 2021. Det har varit händelserika och viktiga år som varit och säkert är det viktiga år som kommer – kanske viktigare än de som varit.

Några av församlingsrådets uppgifter..

- värna om församlingens gudstjänstliv
- besluta om kyrkvårdar
- besluta om inventarieansvarig kyrkvård
- besluta om församlingskollekt
- upplåtelse av kyrka
- besluta om att disponera församlings/ sockens gåvomedel
- handha det som pastoratets kyrkoråd delegerar

Framförallt har vi fokus på att se att vi har bra verksamheter som möter alla åldrar. Det är då vi kanske kan se att vi också får en ökad delaktighet och frivilligt arbete.

Avslutar med att tacka alla ledamöter i det avgående församlingsrådet för ett gott arbete och stort engagemang och önskar nästa mandatperiods ledamöter lycka till under de kommande fyra åren i Karlslunda-Mortorps församlingsråd.

Gunhild Roskvist, Församlingsrådets ordförande

Folkskolan 175 år

I år, 2017, är det 175 år sedan Riksdagen bestämde att det skulle byggas skolor och anställas lärare i Sveriges alla socknar.

Men läsundervisningen hade faktiskt startat långt tidigare. Enligt Luther, skulle folk "med egna ögon" kunna se och tyda Guds ord, genom att läsa i bl. a. Bibel och kattekes. Det var husholdern som skulle se till att husholdets medlemmar lärde sig läsa. Detta var början till en tidig läskunnighet i vårt land. Läskunnigheten kontrollerades vid husförhören, (husförhören började 1686 och upphörde 1888). Detta betydde att även allmogen lärde sig läsa, mer eller mindre bra förstås. Däremot ingick inte att lära sig skriva eller räkna.

Skolundervisningen här i bygden. I Mortorp var det kyrkoherde Mattias Rundkrantz, som 1768 tog initiativet till socknens första

folkskola. Socknen bekostade också utbildningen av den första läraren och han blev också längre fram även den första klockaren. Undervisningen fick bedrivas i stugorna för det fanns ju inget skolhus. Sorgligt nog dog lärare Morbäck, i lungsot, redan vid 40 års ålder.

Många föräldrar tyckte att skolundervisning var onödig. Barnen behövde vara hemma och hjälpa till med arbetet. Det var också mycket, mycket fattigt här. Många människor svalt, många gick omkring och tiggde. Det var svåra tider.

1842 antogs folkskolestadgan av riksdagen och barnens skyldighet att gå i skolan fastställdes. Men det fortsatte att vara stora besvärligheter på olika sätt här i bygden.

1859 beslöt kyrkostämman emellertid att fyra skolor skulle inrättas i socknen. Det blev Mortorp, Bete-kulla, Runtorp och Förebo. Det

fanns många barn på den tiden. I början av 1900-talet var det sex lärare i socknen. Runtorp och Förebo hade var sin lärare. Det var en småskollärarinna och en folkskollärare i vardera Mortorp och Betekulla skolor. Ett år var det 97 elever (eller lärjungar, som det hette då) i Mortorp och 101 i Betekulla. Det var nog ganska trångt i klassrummen. På den tiden var aga tillåtet och det var den faktiskt ända fram till 1958.

1945 infördes även klass 7, som också skulle undervisas av folkskolläraren. Så blev det andra tider,

människor flyttade till städerna och barnantalet minskade. Skolorna lades ned efter hand, byskolornas tid var förbi.

1965 togs den nya skolan i Tvärskog i bruk. Den byggdes utan statsbidrag och hade två klassrum (åk 1-2 och 3-4) samt kombinerat lekrum / matsal. Maten lagades i Ljungbyholm och kom i kantiner.

Nu är skolan tillbyggd men det är endast lågstadium i Tvärskog, mellanstadieeleverna går i Påryd och högstadiet går i Ljungbyholm.

Ingrid Johansson

Helgsmålringning - arbetsveckan är slut

Ända till slutet av 1960-talet hade man undervisning i skolorna även på lördagarna. Så var det också på S:t Sigfrids folkhögskola, i Växjö. Där avslutades veckans undervisning vid lördagsmiddagen, med att alla elever samlades i Sigfridssalen för en stunds allsång. Som sista sång sjöngs alltid:

Ingrid Johansson

Och tröskorna tego och tystnaden kom
och männ'skorna sågo sig om
och rymden blev högre än hittills den var
och stjärneförbidade klar.

Låt sova av hösten och helgen förgyllt,
allt liv som sin möda har fyllt.
En kyrkklocka ringer när sol'n går ned
Guds fred över nejden, Guds fred.

BOKTIPS

Växjö stifts- kalender 2017/2018

60 kr

Den traditionella stiftsboken med artiklar och bilder.

Hittlistan

20 kr

Liten hjälp att upptäcka Bibelns innehåll utifrån olika ämnen/teman.

Nordkorea

Eunsun Kim

60 kr

Skildring av flykten bort från en av världens hårdaste diktaturer.

Julens vackraste sånger

100 kr

CD-skiva med blandade artister.

Din väg ut ur oron

Jan Byström & Ingalill Bergens-
ten

60 kr

En självhjälpsbok med broder Lorens som vägvisare.

Att gå sönder och bli hel igen

Laila Dahl

60 kr

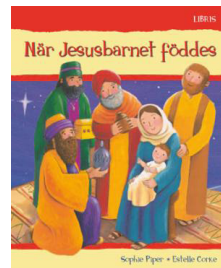
Själavårdsbok om hur man hanterar otrohet.

Julboken

50 kr

Många olika artiklar kring julseder, symboler, psalmer och recept.

När Jesusbar- net föddes

Sophie Piper & Estelle Corke

30 kr

Följ med Maria genom julevangeliets.

Kyrkskjutsar

Hur får jag reda vem som kör kyrkskjuts under 2018?
Kyrkskjutsinformation kommer även fortsättningsvis finnas på församlingens affischtavlor, samt på vår hemsida **<https://www.svenskakyrkan.se/sodermore/almanacka>** där det står under varje gudstjänst. Likaså kommer informationen att finnas i Månadsbladen och i det digitala informationsbrevet.

kh Lars Graaf

Predikoturer upphör, men inte informationen

Södermøre Pastorat har många vägar att nå ut med information om kommande gudstjänster och evenemang.

Under 2018 kommer vi att radikalt minska annonsering i predikoturer till förmån för vårt informationsbrev via e-post, vår hemsida och appen "kyrkguiden". Alla dessa informationssätt är digitala. Ni anmäler att Ni vill ha information via vår hemsida **www.sodermore.se** där Ni anger mailadress.

Vi har full förståelse för de som inte vill ha digital information. Därför kommer vi att sända ut informationsbrev via vanlig post. Anmäl att Ni önskar få det via telefon 0480-770 400, så sänder vi hem det till brevlådan.

kh Lars Graaf

Missa inte

200-årsjubiléet för Karlslunda kyrka i september 2018!

Högmässa, festmiddag, föredrag och gäster.

Adventspyssel

Lördag 9/12 mellan 14-17
Tvärskogs församlingshem
För alla åldrar, kaffe, glögg m.m
Välkomna!

Mortorps kyrkas dag

firas söndag 11 februari med
högmässa kl 11.00 i kyrkan.
Mässa, mat, gäst och föredrag
Välkomna!

Barntidningen "Julens gåva" delas ut i gudstjänsterna från den 2:a advent och framåt, inte minst vid Krubbgudstjänsten på Julafton.

Den 21 november bildades **Tvärskogs församlingshems vänner** (TFV).

Kyrkorådet har beslutat att församlingshemmet under en provperiod på sex månader ska skötas av frivilliga krafter.

Vi beslutade bilda fyra grupper, om vardera 5 personer, som ansvarar för städningen och tillsynen av lokalerna under första halvåret 2018. Varje grupp ansvarar för fem veckor.

Utöver de fyra grupperna åtog sig Runtorps syförening att ta ansvar för köket och hanteringen av församlingshemmets dukar under hela vårterminen.

Vi i TFV inbjuder dig att kontakta Tomas Fröler: **tomas.froler@telia.com** om du är intresserad av att hjälpa till.

Kyrkohistoria i Karlslunda

Stuga blir kapell 1687. Bygden tillhörde då Arby kapellförsamling. Pårydborna fick då vandra till sin moderkyrka i Arby. Tidigare hade man byggt en rymlig stuga på Påryds ägor för sina mässmöten. Nu fick byborna en Gudstjänstlokal med fastare karaktär och nu hade denna storstuga givits en sådan inredning och karaktär att den kunde invigas till ett kapell. Man höll därefter Gudstjänst en gång i månaden under sommartiden. Församlingskyrkan i Arby var fortfarande den där man så ofta man kunde firade sin Gudstjänst. Men det långa avståndet, ålder och hälsa utgjorde för många ett hinder. Med vagn farbara vägar fanns ännu inte till Arby. Förhållanden här uppe i skogsbygden var ju så olika mot landsbygden. De första Gudstjänstbesökarna som samlades var säkert den fattiga befolkningen, sjuka och åldringar som inte orkade gå den långa vägen eller ägde någon häst att rida på till Arby kyrka.

Utan något formellt beslut blev det nu här uppe i skogsbygden en församling i församlingen. Vid biskopsvisitationen i Arby och Hagby 1706 finns en anteckning om att en förrättning gjorts som vanligt även uppe i skogarna. Efter hand blev det allt mer ett behov av ett större kyrkorum. År 1750 hade byborna anlagt en kyrkogård vid kapellet och man slapp nu att gå/ bära sina avlidna den långa vägen till Arby.

Det gamla kapellet auktionerades ut den 17 oktober 1816 samtidigt som entreprenadauktion hölls på nybyggnad av den nuvarande kyrkan. Det blev organisten A. Kjellberg, Torslunda, som gav lägsta anbudet och fick i uppdrag att bygga kyrkan för 7.990 daler silvermynt. Det gamla kapellet såldes till Lovers bruk i Loverslund. Kyrkan är 40 alnar lång (24 m) och 20 alnar bred (12 m), 9 alnar i knuthöjd (5,4 m) och försedd med invändigt valvbräddtak och utvändigt spåntak av ek. Den stod färdig i november 1817. Nu 200 år. Det första som gjordes var att dela upp bänkplatserna till olika gårdar och byar. Den togs därefter omedelbart i bruk. Invigningen av kyrkan skedde dock först den 16:e söndagen e. trefaldighet/ 20 september 1818. Det var prosten P A Lindblom som förrättade invigningen assisterad av 4 komministrar. Inledningen skedde i en fullsatt kyrka till Psalm 4 och lovsången "Hela världen fröjdes Herren".

Utvändig målning av väggar och tak bestod av tjära och arbetslönen här uppgick till tjugo riksdaler. År 1818 målades invändigt, bänkar, tak, predikstol, läktare, altarrund samt på väggarna uppsattes papp. Förgyllning gjordes där så erfordrades. Material och arbetslön var trehundraelva riksdaler och fem skil-

ling. År 1828 inköptes en ljuskrona till kyrkan för sexton riksdaler och tretti-
otvå skilling. Hela församlingen hjälptes åt med dagsverken för att få sin för-
samlings kyrka. Namnet Karlslunda tillkom först när det blev egen församling
under kung Karl den XV regeringstid efter ansökan 1868. Namnet stadfästes
dock något år senare 1872 samtidigt som man fick sin första komminister.
Kyrkans äldsta klenoder är den lilla Primklockan i kyrkans kor som är från det
tidigare kapellet. Altartavlan med Jesus på korset framställdes till kyrkoinvig-
ningen 1818. Den är numera placerad på den södra väggen framme vid koret.

Klockstapeln från 1840 har en unik placering, hälften utanför och hälften inn-
anför kyrkomuren. Arbetslönen uppgick till åttahundraåttiosju riksdaler och
trettiosju skilling. Genom åren har olika ombyggnader och förändringar skett
såsom brädfodring av kyrkan, ommålning flera gånger, ändring av inredning-
en m.m. 1860 upphörde stolfördelningen. 1864 utvidgades kyrkogården med
ytterligare ett kvarter. Under 1887/88 anskaffades en värmeapparat - ved-
eldad värmekamin. Den var placerad i kyrkans mitt utmed den norra väggen.
Efterhand som åren gick var det flera renoveringar men 1956 gjordes en stör-
re renovering av kyrkan. Kyrkan isolerades invändigt och centralvärme sattes
in. Kyrkan fick nya bänkar, och fönster. Kyrkans utsmyckning gjordes bl.a. av
konstnärerna Bror Marklund och Märta Afzelius. Predikstolens placering änd-
rades. Den var tidigare placerad i koret under baldakintaket. Prästen gick

direkt från sakristian genom en trappa upp i predikstolen. Baldakintaket sänktes något vid renoveringen. Predikstolen placerades nu vid kyrkans norra vägg. Ovan predikstolen hänger en bonad av textilkonstnärinnan Märta Afzelius. Den symboliserar Kristus på vandring över jorden. Här står "Jag har kommit till världen för att tända en eld". Hon har även bidragit med ett antependium i blått och det anknyter till skapelsens kyrkportar. Det var ett av de sista konstverk som hon gjorde.

Utsmyckningen ovanför altaret är komponerat som ett altarskåp med korset i centrum. Konstnär Bror Marklund har här gestaltat den gammaltestliga tiden. Till vänster skapelsen med Adam och Eva och till höger "den förlorade sonen" om Faderns mottagande av sin älskade son. Bakom detta på kyrkväggen i öster visas "Den uppgående solen". Bilderna i altaret symboliserar enligt Marklund "Livets Bröd". I första scenen skildras Skapelsen, i andra Synden som straffar Adam och i den tredje ser vi Moses med stentavlorna och förkunnar Guds vilja. Fjärde scenen är från Jesu bergspredikan när han mättade tre tusen människor med fem bröd och två fiskar, samt överst visas den helige Ande och nederst berättelsen om liljorna på marken. Den femte scenen ska visa på dagens nattvardsgäster som samlats runt nattvardebordet.

På kyrkan norra sida framme i koret ser vi de fyra evangelisterna Matteus, Markus, Lukas och Johannes. Återinvigning skedde 15:e s.e.Tref. 9 sept. 1956 då Biskop Elis Malmström invigde kyrkan efter denna renovering under komminister Otto Svennebrings ledning. Före den renoveringen fanns inskriptioner i kyrkans kor. Bibelcitatet från Joh. 3:16 "Så älskade Gud världen att han utgav sin ende son" fanns på den norra väggen och fortsatte sedan på den södra väggen med "på det att var och en som på honom tror icke skall förgås utan hafva evigt liv". På kyrkans östra gavel strax under taket i bågform vid höger front fanns psaltarpsalmen 84:3 "Min själ längtar och trängtar efter Herrens gårdar." och på vänster sida citerades Psaltaren 84:2 "Huru ljuvliga äro dina boningar Herren Sebaot". Kyrkväggens insida reglades upp och isolerades, men i samband med detta försvann tyvärr texterna i kyrkan.

Bo Henrysson
Källor: hembygdsföreningens arkiv

Julevangeliet

"Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivras. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien. Alla gick då för att skattskrivra sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskrivra sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn. Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärget. I samma trakt låg några herdar ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: "Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba." Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: "Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt." När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen sade herdarna till varandra: "Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta." De skyndade i väg och fann Maria och Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban. När de hade sett det berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn. Alla som hörde det häpnade över vad herdarna sade. Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det. Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem."

Luk. 2:1-20

Augustiresan 22 augusti till Öland

Här syns gruppen framför den gamla jägmästarbostaden på Skäftekär.

Humor i Guds värld

En präst i Småland gjorde hembesök hos ett äldre par. Det blev psalmsång och bibelläsning, men också samtal om livet och hur dom hade det på gården. Tyvärr kunde mannen inte deltaga så mycket på grund av sin dåliga hörsel. När prästen skulle gå till bilen hörde han mannen inne i huset ropa till hustrun: -Va' velle han?

I en norsk småskola hade man varit mycket upptagen med att öva in ett julspel som skulle framföras vid terminsavslutningen. Men en dag kom lille Magne hem och var alldeles förtvivlad: -Det blir inget julspel. Josef har fått påssjuka, Maria har tandvärk och en av änglarna ska till sin mormor i Bergen.

En man som befann sig på resa långt hemifrån hade skrivit brev till sin fru och hälsat med en bibelvers från Ordspråksboken kap. 25 i Bibeln där det står "Som friskt vatten för den försmäktande, så är ett gott budskap från fjärran land." Trodde han, ja. Olyckligtvis hade han istället för vers 25 angett vers 24, varför hustrun istället fick mottaga följande hälsning: "Bättre bo i en vrå på taket än att ha hela huset gemensamt med en grälsjuk kvinna."

Bildspråket blev lite egendomligt när prästen i en gudstjänst predikade om kyrkan och sade: -Kyrkan vill jag jämföra med ett stort skepp som seglar framåt i världen med stor fart och kraft. Varför går detta skepp framåt med sådan framgång? Jo, därför att det står fast förankrat på hällebergets grund."

Det har hänt i tidningssammanhang att referat från olika händelser sammanblandats. Här är ett exempel: "I Färila gick det hett till på Annandagen. Några personer som fått litet för mycket i sig råkade i luven på varandra och inledde i närheten av Lassekrog ett slagsmål efter konstens alla regler. De började med snusdosorna för att sedan fortsätta med blyhandskar och till sist knivar. Färila kyrkokör medverkade förtjänstfullt med flera sånger och stämningen var den allra bästa. Mötet avslutades av prosten Karlsson med bön och välsignelse. Samtliga deltagare vårdas nu på Hudiksvalls lasarett."

Jan Haglund

De som lämnat oss

Följande personer har avlidit och/ eller blivit gravsatta
på Karlslunda och Mortorps kyrkogårdar
16 november 2016 - 15 november 2017

Datum	Namn	År
19/11 2016	Bertil Svensson, Tvärskog	86 år
25/12	Ingvar Abrahamsson, Kalmar	85 år
8/1 2017	Hans Johansson, Runtorp	69 år
11/1	Annele Svensson, Påryd	89 år
26/1	Anne-Mari Åkesson, Österhult	54 år
2/3	Florence Haraldsson, Påryd	89 år
22/3	Britt Gustavsson, Stenskallehult	69 år
30/3	Kerstin Molin, Tvärskog	79 år
21/4	Mikael Hansson, Strängnäs	55 år
23/4	Lilly Söderberg, Påryd	93 år
26/4	Hugo Woldt, Mortorp	90 år
27/4	Linnéa Dyvik, Melltorp	93 år
6/6	Håkan Johansson, Ekenäs	82 år
6/6	Bengt Jonsson, Hagby	90 år
18/7	Bo Jakobsson, Tvärskog	75 år
19/7	Britt Karlsson, Påryd	79 år
9/8	Anna Brodin, Påryd	85 år
14/8	Lennart Davidsson, Tvärskog	78 år
17/8	Sivert Bertilsson, Kaxgårde	71 år
26/8	Margit Magnusson, Påryd	85 år
16/9	Ella Eriksson, Sävsjö	95 år
21/9	Laila Gustafsson, Tvärskog	76 år
30/9	Birgit Wennerström, Påryd	85 år
9/10	Mary Pops, Karlslunda/ USA	84 år
14/10	Margbritt Sigheim, Björkhaga	94 år
21/10	Barbro Öcking, Kristinelund	72 år
10/11	Ronny Danielsson, Fröstorp	70 år

Bön inför evigheten

*Gud, hjälp oss i vår saknad och sorg efter de
nära och kära som lämnat oss.*

Vi tackar dig särskilt för.....

*Ge oss alla visa hjärtan, så vi inser livets korthet
och lär oss leva för de levande den tid vi har kvar.*

*Hjälp oss se att det är din Son, Jesus Kristus,
som segrat över döden och det onda.*

*När evighetens påsk en gång gryr över jordens alla gravar, låt oss då
av nåd få uppstå till det eviga livet.*

Amen.

Ljusglimt

Genom dimmorna
ses en strimma av ljus,
den tränger genom med sitt sken.
Den träffar vägens grus
och giver liv igen.

Livets dimma kan kännas kall,
när man fram på vägen går.
Man missar mycket, ibland allt.
Man tvekande där står.

Då vill Hans ljus få glimra fram
och hjälpa oss att se,
att bortom allt där finns en famn
och åter allt så ljust sig ter.

Så låt oss lyfta blicken
och genom dimman se en bro.
HAN oss aldrig lämnar,
käre Herre, hjälp oss tro.

Vally Jonsson

Det händer i vår 2018

Välkomna till barngrupper/ barnkörer

Mariagården i Påryd startar vecka 3

Onsdagar kl. 14.45–16.00 Sång & teater för barn åk 4–6

Torsdagar kl. 14.45–17.00 Himlakul med kör och pyssel för barn åk F–3

Tvärskogs församlingshem startar vecka 3

Tisdagar kl. 13.45–16.00 Himlakul med kör och pyssel för barn år F–3

För mer info – kontakta kantor Kerstin Karlsson eller barnledare Emma Svärd.

Kom med och sjung!

Karlslunda–Mortorps kyrkokör samlas torsdagar kl. 19.00–20.30

Varannan vecka i Mariagården, Påryd och varannan vecka i

Tvärskogs församlingshem med start 18/1 i Tvärskog.

Barnkörer – se schemat ovan för dagar och tider.

Diakonin välkomnar

Mariagruppens syförening ses måndagar kl. 14 jämna veckor i

Mariagården, Rosa Hansson tel. 913 73

Diakonigruppen – för dig som vill hjälpa dina medmänniskor på olika praktiska sätt, kontaktperson är Gun-Britt Nelson, tel. 390 00

Öppen bönegemenskap

med drop-in möts onsdagar jämna veckor i Karlslunda kyrka 18.00–19.00

Sten Nyberg, tel. 912 22

Ann-Helen Nilsson, tel. 296 13

Expeditionstider och telefonnummer

Pastorsexpeditionen för Södermøre pastorat finns i Ljungbyholm. Präst, kantor och församlingspedagog finns dock i Mariagården, Påryd, under flertalet av veckans vardagar. Ifall Du vill beställa tid för dop, vigsel eller begravning inom Svenska kyrkan eller hyra förs.hem. i Södermøre för större eller mindre tillställningar. Kontakta pastorsexp. Rökning och spritförtäring är inte tillåten i lokalerna.

Telefonnummer & e-post

Pastorsexp. i Ljungbyholm

Tel. 0480-77 04 00

Mån, ons, tors kl. 9-12,

Tis kl. 13-16

sodermore.pastorat@
svenskakyrkan.se

Diakon

Maria Polback

tel. 0480-77 04 09

maria.polback@
svenskakyrkan.se

Församlingspräst

Jan Haglund

tel. 0480-77 04 21

jan.haglund@

svenskakyrkan.se

Diakon

Lisbeth Westergren

tel. 0480-77 04 02

lisbeth.westergren@

svenskakyrkan.se

Kantor

Kerstin Karlsson

tel. 0480-77 04 22

kerstin.n.karlsson@

svenskakyrkan.se

Kyrkvaktmästare

Christian Skoglund

tel. 0480-77 04 44

christian.skoglund@

svenskakyrkan.se

Barngruppsledare

Emma Svärd

tel. 076-044 01 75

emma.svard@edu.

ingelstorp.nu

Kyrkvaktmästare

Jörgen Nyeryd

tel. 0480-77 04 25

jorgen.nyeryd@

svenskakyrkan.se

Swish-info

Karlskunda- Mortorp: 123 458 06 76. Märk betalning med det som betalningen avser, t.ex. BOK/ FIKA.

Webbsida: www.sodermore.se

Gudstjänsterna

kring Jul, Nyår och Trettondedagen 2017/2018

Julafton söndag 24 december

- 10.00 **Krubbgudstjänst** Mortorps kyrka
Jan Haglund, Elin Gustafsson och Alice Fröler, sång
Skjuts Agneta Cedergren: 0480 - 350 05
- 12.00 **Krubbgudstjänst** Karlslunda kyrka
Jan Haglund, Maria Prokic, sång
Skjuts Agneta Cedergren: 0480 - 350 05
- 23.00 **Midnattsmässa** Mortorps kyrka
Jan Haglund, Kyrkokören
Skjuts Agneta Cedergren: 0480 - 350 05

Juldagen måndag 25 december

- 07:00 **Julotta** Karlslunda kyrka
Bengt-Olof Roos
Skjuts Ronny Söderberg: 0480 - 913 86
- 15:00 **Julbön** Björkhaga
Jan Haglund

Annandag jul tisdag 26 december

- 11:00 **Högmässa** Mortorps kyrka
Jakob Fotland Axén
Skjuts Ingrid Johansson: 0480 - 340 42

Söndag 31 december

- 16:00 **Nyårsbön** Mortorps kyrka
Bengt-Olof Roos
Skjuts Susanna Werner: 0480 - 390 53

Måndag 1 januari

- 16:00 **Högmässa** Karlslunda kyrka
Bengt-Olof Roos
Skjuts Ronny Söderberg: 0480 - 913 86

Trettondagen lördag 6 januari

- 16:00 **Musikgudstjänst** Karlslunda kyrka
Jan Haglund, Karlslunda-Mortorps kyrkokör, stråkkrio
Mottagande av dopträd/livsträd
Skjuts Ann-Helén Nilsson: 0480 - 296 13

Söndag 7 januari

- 11:00 **Gudstjänst** Mortorps kyrka
Jan Haglund, mottagande av dopträd/livsträd
Skjuts Gunnar Ohlsson: 070 - 942 63 33

